

Nr 92.

Av fröken **Hesselgren m. fl.**, om anslag till inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Dalarna och Norrland, dock ej rikets nordligaste gränsorter.

Under åttonde huvudtiteln sid. 662—676 föreslår Kungl. Maj:t, dels att anslaget till inackordering för skolpliktiga barn skall höjas från 515,000 kronor till 548,000 kronor, dels att rätten till dylikt bidrag skall utöver förutvarande län utsträckas att omfatta jämväl Västernorrlands län.

Med anledning av ett flertal motioner vid föregående års riksdag hemställde riksdagen, att Kungl. Maj:t skulle till 1931 års riksdag låta verkställa utredning angående lämpligheten och behovet av en utsträckning av rätten till bidrag även till andra norrländska landskap samt Dalarna. En sådan utredning har nu utförts av skolöverstyrelsen, som finnes upptagen i Kungl. Maj:ts proposition nr 8 sid. 263—274.

Skolöverstyrelsen kommer i sin utredning till 4 alternativa förslag. Skillnaden i kostnaderna för dessa olika förslag rör sig om jämförelsevis små belopp, i viss mån beroende på de större eller mindre indragningar av skolor och lärarpersonal, som genom en dylik anordning skulle kunna göras.

Av dessa förslag har departementschefen stannat vid alternativ 2, d. v. s. föreslagit att rätten till inackorderingsbidrag skulle utsträckas till Västernorrlands län för samtliga skolpliktiga barn, som därav vore i behov. Undertecknade anse, att därmed mycket vunnits, men hålla före, att överstyrelsens utredning tydligen visar, att denna gräns är tämligen godtyckligt dragen. Behovet av dylik hjälp synes vara tillfinnandes i lika hög grad även inom de båda andra av överstyrelsen undersökta länen, Gävleborgs och Kopparbergs län.

Överstyrelsen har för sin del påyrkat, att alla tre skola medtagas samt att samtliga skoldistrikt inom ifrågavarande län, för vilka behov av inackorderingsbidrag föreligga, böra kunna ifrågakomma till statsbidrag för hela sin inackorderingsverksamhet. Departementschefen säger sig också ha kommit till den övertygelsen, att det vore mycket önskvärt, att inackorderingsbidragen utsträcktes till dessa län, men anser sig på grund av kostnaden böra stanna vid allenast Västernorrlands län.

Som ett konkret exempel på, hur behövlig en statshjälp i denna form kan vara för de avlägsna bygderna även i dessa båda län, kunna vi anföra följande.

I överstyrelsens utredning angives i en not, att i Särna och Idre kommuner på grund av de långa skolvägarna skolskjutsar ej användas, samt

att det i Idre finnes ett skolhem. Detta skolhem utgör ett talande exempel på behovet av inackorderingshjälp. Hemmet har tillkommit på initiativ av en folkskollärlarinna, som med bekymmer sett, hur illa barnen foro, då de på grund av de långa och dåliga vägarna till skolan måste under vintern kvarbo i Idre. Innan skolhemmet kom till stånd, måste barnen inhysas i de fattiga jordbrukarhemmen i Idre och leva på medförd ofta alltför knapp torrskaffning.

Skolhemmet har emellertid ej mäktat helt lösa frågan. Kommunen är fattig och kan ej ge några anslag till driften och en del barn ha därför, trots att man sökt hålla inackorderingsavgiften nere till maximum 75 öre, ej kunnat använda sig av hemmet. »Barnen få betala, vad vi kunna nedbringa kostnaderna till dock högst 75 öre per barn och dag, denna summa är ändå för stor för de flesta», skriver lärarinnan.

Här skulle tillgång till statens inackorderingsbidrag betyda oerhört, och efter vad man kan utläsa ur överstyrelsens redogörelse är behovet lika stort på många andra håll inom dessa län.

Vad kostnaderna för en sådan utvidgning beträffar, så skulle den i beaktande av länens storlek ej bli så stor, som man kunnat befara. Överstyrelsen framhåller på tal om kostnaderna, att »merutgifterna å ifrågasvarande anslag skulle till en del motsvaras av minskade anspråk på statsbidrag till läraravlöningar, som skulle bli följden av indragning av skolor eller möjligheten att undvara behövlige skolor». Och det vill synas, som om dessa av överstyrelsen beräknade möjligheter till indragningar skulle starkast göra sig gällande just i dessa båda län.

Den ökade summan för medtagande av Kopparbergs och Gävleborgs län synes enligt överstyrelsens beräkning utgöra cirka 39,000 kronor.

Hela anslagssumman skulle vid bifall till denna utökning komma att i så fall stanna vid 587,000 kronor mot av Kungl. Maj:t föreslagna 548,000 kronor.

På grund av vad som sålunda anförts få undertecknade hemställa,

att under riksstatens åttonde huvudtitel — med utslutande av det ordinarie anslaget till inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter — under rubriken »Inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Dalarna och Norrland, dock ej rikets nordligaste gränsorter», uppföra ett ordinarie anslag av kronor 587,000.

Stockholm den 22 januari 1931.

Kerstin Hesselgren.

J. P. Johansson.

Erik Dalberg.